

Uchwała nr 28/2022
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 30 marca 2022 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej
Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2021

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2137 i z 2021 r. poz. 1927), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu

przyjmuje

sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2021, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

Lucyna Hanus

Sprawozdanie

z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej
Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
za rok 2021

Niniejsze sprawozdanie stanowi informację o wykonaniu zadań określonych w części II i IV ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu (zwanej dalej Izbą) na rok 2021, w tym planu kontroli, przyjętego uchwałą Kolegium nr 132/2020 z dnia 16 grudnia 2020 roku.

Sprawozdanie zostało opracowane przez Naczelnika Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej (WKGF) i Naczelnika Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń (WIAS) zgodnie z planem, uwzględniającym wypełnienie dyspozycji z § 4 ust. 1 pkt 3 i § 5 pkt 9 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz.U. Nr 167, poz. 1747), zwanego dalej rozporządzeniem.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2137 i z 2021 r. poz. 1927) — zwanej dalej ustawą o r.i.o. — przyjmowanie sprawozdań z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej należy do wyłącznej właściwości Kolegium Izby.

I. Działalność kontrolna (art. 1 ust. 2 ustawy o r.i.o.)

— wykonanie zadań określonych w części II ramowego planu pracy
Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na rok 2021

1. Zatrudnienie w WKGF

W Wydziale Kontroli Gospodarki Finansowej według stanu na 31 grudnia 2021 r. zatrudnionych było 37 osób, w tym 33 inspektorów kontroli (w tym inspektor kontroli przebywający 8 miesięcy na urlopie wychowawczym) w następujących zespołach:

- 1) Zespół Zamiejscowy w Jeleniej Górze — 7 inspektorów,
- 2) Zespół Zamiejscowy w Legnicy — 7 inspektorów,
- 3) Zespół Zamiejscowy w Wałbrzychu — 5 inspektorów,
- 4) Zespół we Wrocławiu — 14 inspektorów.

Zadania określone dla WKGF w ramowym planie pracy na 2021 rok wykonywane były przez 37 pracowników, w tym 33 inspektorów kontroli (średnio w roku). W trakcie roku z Izby zwolniło się 3 inspektorów kontroli i 3 inspektorów kontroli zostało zatrudnionych.

2. Plan kontroli

Uchwalony przez Kolegium Izby uchwałą nr 132/2020 z dnia 16 grudnia 2020 r. plan kontroli samorządowych jednostek sektora finansów publicznych na 2021 rok zakładał przeprowadzenie 63 kontroli, z tego: 53 kontroli kompleksowych i 10 kontroli problemowych.

A. Realizacja planu kontroli

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 64 kontrole, z tego: 53 kontrole kompleksowe, 10 kontroli problemowych i kontrolę doraźną — zestawienie nr 1. Jednostki sektora finansów publicznych objęte kontrolami, w układzie rodzajowym, przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ jednostki	Liczba kontroli							
		ogółem		kompleksowe		problemowe		doraźne	sprawdzające
		plan	wykonanie	plan	wykonanie	plan	wykonanie	wykonanie	
1	Województwo	1	1	1	1	0	0	0	0
2	Powiat	15	15	15	15	0	0	0	0
3	Miasto na prawach powiatu	1	1	1	1	0	0	0	0
4	Gmina miejska	5	5	5	5	0	0	0	0
5	Gmina miejsko-wiejska	13	13	13	13	0		0	0
6	Gmina wiejska	18	19	18	18	0	0	1	0
7	Związek	3	3	0	0	3	3	0	0
8	Jednostka organizacyjna JST i inne	7	7	0	0	7	7	0	0
Łącznie		92	63	64	53	53	10	10	1

Spośród ww. 64 kontroli gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego 5 zostało zakończonych w 2022 r. (miasto na prawach powiatu Jelenia Góra, 3 gminy: Sobótka, Marcinowice i Czernica oraz wojewódzka jednostka organizacyjna Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu — do 31 stycznia 2022 r., Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego — 28 lutego 2022 r.).

B. Kontrole kompleksowe

W roku 2021 kontrole kompleksowe przeprowadzono w 53 jednostkach samorządu terytorialnego (JST): województwie samorządowym, 15 powiatach, mieście na prawach powiatu, 5 gminach miejskich, 13 gminach miejsko-wiejskich i 18 gminach wiejskich. Kontrole obejmowały następujące zagadnienia, określone przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych uchwałą nr 2/2011 z dnia 17 marca 2011 r. w sprawie ramowego zakresu kontroli kompleksowej gospodarki finansowej JST:

- 1) ustalenia ogólnorganizacyjne, w tym: kierownictwo JST, wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne, dane ogólne o JST, m.in. informacja o ilości jednostek podległych i nadzorowanych, uczestnictwo w związkach komunalnych,
- 2) księgowość i sprawozdawczość, w tym: gospodarka pieniężna i kontrola kasy, księgi rachunkowe budżetu i urzędu, sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inwentaryzacja mienia,
- 3) budżet JST, w tym: dochody budżetowe (subwencje, dotacje, dochody z tytułu podatków i opłat, dochody z majątku i inne dochody), wydatki budżetowe (wydatki bieżące i majątkowe oraz rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji) oraz dług publiczny, przychody i rozchody budżetu,
- 4) gospodarka mieniem, w tym gospodarka mieniem komunalnym i mieniem Skarbu Państwa,
- 5) rozliczenie JST z jednostkami organizacyjnymi, w tym z jednostkami budżetowymi, samorządowymi zakładami budżetowymi i instytucjami kultury.

Kontrole zostały przeprowadzone zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o r.i.o., z którego wynika obowiązek objęcia kontrolą kompleksową każdej JST co najmniej raz na cztery lata, na podstawie kryterium zgodności z prawem i zgodności dokumentacji ze stanem faktycznym (art. 5 ust. 1 ustawy).

W przeprowadzonych w 2021 r. kontrolach kompleksowych sprawdzano funkcjonowanie audytu wewnętrznego w JST w latach 2019 i 2020. Sprawdzone, czy w JST, po przekroczeniu progów ustawowych, prowadzono audyt wewnętrzny, czy wyniki audytu wewnętrznego były przyjęte do realizacji przez audytowanych, ustalono koszty realizacji audytu w JST oraz czy dokonana została zewnętrzna ocena audytu wewnętrznego w JST.

Do programu kontroli kompleksowych włączono także sprawy związane z wykonywaniem zadań własnych gminy polegających na zapewnieniu funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie wypełnienia przez JST wymogu wynikającego z art. 6r ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W tabelach zebrano dane dotyczące systemu gospodarki odpadami komunalnymi w latach 2017–2020 w poszczególnych gminach oraz zawarto podstawowe wielkości budżetowe, wybór metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i wysokości opłaty, informacje o postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych na odbiór/zagospodarowanie odpadów komunalnych, wskazano poszczególne rodzaje odpadów komunalnych odebranych z obszaru gminy i ich recyklingu, występujące problemy w gospodarce odpadami na terenie gmin.

W ramach kontroli kompleksowych gospodarki finansowej JST sprawdzano również czy w związku z upływem kadencji w 2018 r. kierownikom JST wypłacone zostały ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop. Stosownie bowiem do art. 161 w związku z art. 168 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1320 ze zm.) pracodawca jest obowiązany udzielić pracownikowi urlopu w tym roku kalendarzowym, w którym pracownik uzyskał do niego prawo, a niewykorzystany w terminie urlop należy pracownikowi udzielić najpóźniej do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

W ramach kontroli kompleksowych skontrolowano również wypełnienie przez JST wymogu wynikającego z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie wykorzystania dochodów uzyskanych z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Stosownie do ww. przepisu dochody te miały być wykorzystywane na realizację: gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których była mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których była mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii — i nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Kontrolą objęto również prawidłowość wykorzystania dotacji celowych na zadania związane z prowadzeniem stałego rejestru wyborców, przeprowadzenie wyborów do Sejmu RP i Senatu RP w 2019 r., przeprowadzenie wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2019 r., przygotowanie i przeprowadzenie wyborów Prezydenta RP w 2020 roku.

W ramach kontroli kompleksowych gospodarki finansowej JST sprawdzano również, zgodnie z art. 30b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela, osiągnięcie w poszczególnych JST wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, z uwzględnieniem art. 30a ust. 3 w zakresie wypłaty w terminie do 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego ustalonego proporcjonalnie do okresu zatrudnienia oraz osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela, zapewniając osiągnięcie średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w danej JST.

Skontrolowano również prawidłowość umocowania pracowników do wydawania decyzji administracyjnych na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, do wykonywania innych czynności z zakresu prawa administracyjnego na podstawie art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego oraz załatwiania spraw w imieniu organu podatkowego na podstawie art. 143 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.

W ramach kontroli kompleksowej województwa samorządowego, przeprowadzonej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, skontrolowano prawidłowość ponoszenia wydatków na obsługę prawną.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych zagadnieniach wystąpiły w zakresie:

- 1) ustaleń ogólnooorganizacyjnych: zaniechanie bądź nieprawidłowe prowadzenie audytu w jednostce do tego zobowiązanej (11), niewykonanie wniosków pokontrolnych (10), brak lub niewłaściwe opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, w tym zakładowego planu kont, wykazu stosowanych ksiąg rachunkowych, dokumentacji systemu przetwarzania danych przy użyciu komputera (7), brak lub nieprzestrzeganie mechanizmów kontroli zarządczej (5);
- 2) księgowości i sprawozdawczości: nieprawidłowe prowadzenie ksiąg rachunkowych (38), nieprawidłowe sporządzanie sprawozdań (23), nieprawidłowości w zakresie inwentaryzacji (14), nieprawidłowe stosowanie klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków (7),
- 3) ogólnych zagadnień dotyczących planowania i wykonania budżetu JST: nieterminowe regulowanie zobowiązań (14), niedozwolone finansowanie budżetu danego roku, np. częścią oświatowej subwencji otrzymanej w grudniu na rok następny, środkami zffs i środkami depozytowymi (3);
- 4) dochodów budżetowych: wykazanie w sprawozdaniach Rb-PDP nieprawidłowych skutków udzielonych ulg, zwolnień i obniżek stawek podatkowych (18), nieweryfikowanie lub nierzetelne weryfikowanie deklaracji podatkowych (15), niewłaściwe podejmowanie lub zaniechanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych — zaległości z tytułu podatków i opłat (9), nieprowadzenie postępowania podatkowego w przypadku niezłożenia deklaracji (4), nieprawidłowości przy pobieraniu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (4);
- 5) wydatków budżetowych: niezgodne z obowiązującymi przepisami ustalanie i wypłacanie wynagrodzeń pracowników (13), przekroczenie upoważnienia do zaciągania zobowiązań (3), przekroczenie upoważnienia do dokonywania wydatków, w tym dokonanie ich bez podstawy prawnej, z przekroczeniem planu (4), brak kontrasygnaty skarbnika na zawieranych umowach (2), nieterminowe opłacanie składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy, zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych (3);
- 6) zamówień publicznych: nieprawidłowości w zakresie ustalania, pobierania lub zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy (17), nieprawidłowe określenie zasad wnoszenia wadium lub nieprawidłowości w zakresie zwrotu i zatrzymywania wadium (2), naruszenie obowiązku zamieszczania ogłoszeń o zamówieniu i o zawarciu umowy (6), nieustalenie lub niewłaściwe ustalenie wartości zamówienia (5);
- 7) rozliczania otrzymanych i udzielonych dotacji: nieprawidłowości przy udzielaniu dotacji podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych (11), nierozliczanie lub nieprawidłowe rozliczanie dotacji udzielonych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych (6);
- 8) gospodarki mieniem: nieprzestrzeganie przepisów przy zbyciu nieruchomości (34), nieprzestrzeganie przepisów przy innym niż sprzedaż i użytkowanie wieczyste rozdysponowaniu mienia komunalnego (18).

C. Kontrole problemowe

W roku 2021 przeprowadzono 10 kontroli problemowych, z tego 3 w związkach JST i 7 kontroli w jednostkach organizacyjnych skontrolowanych JST, z tego:

- 1) 5 jednostek budżetowych, z tego:
  - a) 2 jednostki oświatowe: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Serbach, Przedszkole Publiczne nr 5 w Głogowie,
  - b) 2 ośrodki pomocy społecznej: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie,
  - c) Powiatowy Zarząd Dróg w Złotoryi;
- 2) 2 instytucje kultury: Miejska Biblioteka Publiczna w Złotoryi, Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu,

- 3) 3 związki (2 związki międzygminne i związek powiatów): Ekologiczny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOGOK” w Oławie, Związek Międzygminny „Bóbr” w Bolesławcu, Związek Powiatów Województwa Dolnośląskiego w Głogowie.

W trakcie kontroli problemowych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak lub niewłaściwe opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości (w tym: zakładowego planu kont, wykazu ksiąg rachunkowych, dokumentacji systemu przetwarzania danych przy użyciu komputera) — Miejska Biblioteka Publiczna w Złotoryi, Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu,
- brak lub nieprzestrzeganie mechanizmów kontroli zarządczej — Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu,
- nieprawidłowe prowadzenie ksiąg — Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze,
- nieprawidłowości w zakresie inwentaryzacji — Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu,
- nieprawidłowe sporządzanie sprawozdań — Powiatowy Zarząd Dróg w Złotoryi, Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze,
- nieterminowe regulowanie zobowiązań — Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu,
- nieterminowe opłacanie składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy, PFRON, zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych — Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu,
- przekroczenie upoważnienia do dokonywania wydatków (w tym: dokonanie ich bez podstawy prawnej, z przekroczeniem planu) — Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu,
- błędna klasyfikacja wydatków — Powiatowy Zarząd Dróg w Złotoryi,
- nieokreślenie terminu wypłaty wynagrodzenia za pracę w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy — Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu.

D. Kontrole doraźne

Przeprowadzona w 2021 r. kontrola doraźna gospodarki finansowej gminy Rudna dotyczyła naliczania i wypłacania dodatków specjalnych pracownikom Urzędu Gminy Rudna (w okresie objętym kontrolą, tj. od 1 stycznia 2018 r. do 15 marca 2021 r.).

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości w szczególności dotyczyły:

- ustalenia w Regulaminie wynagradzania pracowników Urzędu Gminy Rudna, że „dodatek specjalny będzie mógł być przyznawany w indywidualnych przypadkach także na czas nieokreślony” (czym naruszona została zasada okresowości przyznawania tego dodatku określona w art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych),
- nieokreślenia w przedmiotowym Regulaminie wysokości dodatku specjalnego; wskazano m.in., że „podstawę do naliczenia dodatku specjalnego stanowi wynagrodzenie zasadnicze i dodatek funkcyjny pracownika” (zgodnie art. 39 ust. 2 pkt 2 ustawy o pracownikach samorządowych pracodawca w regulaminie wynagradzania, o którym mowa w ust. 1, może określić warunki i sposób przyznawania dodatków, o których mowa w art. 36 ust. 4 i 5, oraz innych dodatków),
- przyznawania dodatku specjalnego niezgodnie z postanowieniami art. 36 ust. 5 ustawy o pracownikach samorządowych oraz z zasadami określonymi w obowiązującym w Urzędzie Regulaminie wynagradzania pracowników Urzędu Gminy Rudna.

Niektóre ze stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybień zostały usunięte już w trakcie kontroli. Mając na uwadze pozostałe stwierdzone i opisane w protokole nieprawidłowości — do jednostki skierowano wystąpienie pokontrolne, w którym wskazano przedmiotowe nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za ich powstanie, a także sformułowano 3 wnioski pokontrolne.

E. Kontrole koordynowane

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu przeprowadziła kontrole koordynowane planowane uchwałą nr 3/2019 Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych z dnia 15 marca 2019 r. w sprawie tematów koordynowanej kontroli gospodarki finansowej JST. W latach 2020–2021 należało przeprowadzić kontrole o tematyce:

- przeznaczenie dochodów z tytułu opłat za wyżywienie pobranych od uczniów i przedszkolaków na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy Prawo oświatowe,
- dochody z mienia Skarbu Państwa.

Powyższe kontrole zostały przeprowadzone w 2020 r. oraz szczegółowo opisane w sprawozdaniu z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2020, przyjętym uchwałą Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu nr 25/2021 z dnia 23 marca 2021 r.

3. Wyniki kontroli

Kontrole ujawniły występowanie w gospodarce finansowej JST wielu nieprawidłowości, wynikających głównie z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa, jak i błędnej ich wykładni. Poniżej przedstawiono zestawienie liczbowe nieprawidłowości stwierdzonych w 2021 r. w porównaniu do dwóch poprzednich lat.

Wyszczególnienie	Liczba nieprawidłowości			Struktura %		
	2019 (106 kontroli)	2020 (91 kontroli)	2019 (106 kontroli)	2019	2020	2021
I. Ustalenia ogólnie-organizacyjne	66	39	66	10,02	9,22	9,34
II. Księgowość i sprawozdawczość	204	136	204	30,96	32,15	29,04
III.1 Planowanie i wykonanie budżetu	34	23	34	5,16	5,44	4,29
III.2 Dochody budżetowe	146	84	146	22,15	19,86	15,91
III.3 Wydatki budżetowe	58	37	58	8,80	8,75	8,33
III.4 Zamówienia publiczne	64	45	64	9,71	10,63	11,36
III.5 Rozliczenie dotacji	34	14	34	5,16	3,31	5,56
III.6 Dług publiczny	2	3	2	0,30	0,71	1,26
IV. Gospodarka mieniem	46	37	46	6,98	8,75	14,39
V. Rozliczenie JST z jednostkami organizacyjnymi	5	5	5	0,76	1,18	0,51
Razem nieprawidłowości	659	423	659	100	100	100

Kształtowanie się średniej liczby nieprawidłowości przypadających na jedną kontrolę przeprowadzoną w 2021 r. w poszczególnych rodzajach JST przedstawia poniższe zestawienie.

Rodzaj jednostki	Liczba nieprawidłowości	Liczba przeprowadzonych kontroli	Średnia liczba nieprawidłowości przypadających na jedną kontrolę
Województwo samorządowe	2	1	2
Powiaty	102	15	6,8
Miasta na prawach powiatów	6	1	6
Gminy miejskie	33	5	6,6
Gminy miejsko-wiejskie	125	13	9,6
Gminy wiejskie	115	19	6,0
Związki	0	3	0
Jednostki organizacyjne JST i inne	13	7	1,8
Ogółem	396	64	6,18

Poniżej przedstawiono wybrane nieprawidłowości w poszczególnych grupach kontrolowanych zagadnień.

W ZAKRESIE USTALEŃ OGÓLNOORGANIZACYJNYCH

Szczytna (gmina miejsko-wiejska)

Burmistrz Miasta i Gminy Szczytna nie złożył przyrzeczenia o dochowaniu tajemnicy skarbowej. Stosownie do art. 294 § 1 pkt 2 oraz § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa na burmistrzu spoczywa obowiązek przestrzegania tajemnicy skarbowej, w związku z czym obowiązany jest do złożenia na piśmie przyrzeczenia następującej treści: „Przyrzekam, że będę przestrzegał tajemnicy skarbowej. Oświadczam, że są mi znane przepisy o odpowiedzialności karnej za ujawnienie tajemnicy skarbowej”.

W ZAKRESIE KSIĘGOWOŚCI I SPRAWOZDAWCZOŚCI

1. Powiat Złotoryjski

A. W sprawozdaniu finansowym Starostwa Powiatowego w Złotoryi (bilansie jednostki) sporządzonym na 31.12.2019 r., w aktywach nie zostały wykazane środki pieniężne zgromadzone na dwóch rachunkach bankowych w kwocie ogółem 144.578,55 zł, których stany zostały potwierdzone na 31.12.2019 r. przez bank PKO Bank Polski, co naruszało ogólne zasady sporządzania bilansu. Przekazane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” środki w kwocie 63.378,55 zł były ujęte na koncie 139 w analityce „Aktywny samorząd”, a środki w kwocie 81.200 zł przekazane przez PFRON na dofinansowanie projektu w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III obszar D” — zakup mikrobusa do przewozu osób niepełnosprawnych były ujęte na koncie 139 w analityce „PFRON-Wyrównywanie różnic między regionami”.

B. W dniu 10.01.2020 r. Zarząd Powiatu Złotoryjskiego przy kontrasygnacie Skarbnika Powiatu zawarł umowę leasingu nr 80907 na „Dostawę w formie leasingu operacyjnego z opcją wykupu fabrycznie nowego ciągnika rolniczego wraz z wyposażeniem dla Powiatowego Zarządu Dróg w Złotoryi” o wartości brutto 212.995,41 zł (plus odsetki), bez stosownego upoważnienia udzielonego przez Radę Powiatu Złotoryjskiego. W uchwale Rady Powiatu Złotoryjskiego nr XVI/78/2019 z 23 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia budżetu Powiatu Złotoryjskiego na rok 2020 nie upoważniono Zarządu Powiatu do zaciągania zobowiązań zaliczanych do tytułów dłużnych, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, oraz nie wskazano limitu dla tych zobowiązań (art. 212 ust. 1 pkt 6a i ust. 2 pkt 1a ustawy o finansach publicznych). Powyższe świadczy o naruszeniu art. 60 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 12 ust. 9 ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.

2. Powiatowy Zarząd Dróg w Złotoryi

W sprawozdaniu jednostkowym Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, sporządzonym przez Powiatowy Zarząd Dróg w Złotoryi według stanu na koniec I kw. 2020 r. nie wykazano zobowiązania w kwocie 113.234,13 zł wynikającego z umowy na „Dostawę w formie leasingu operacyjnego z opcją wykupu fabrycznie nowego ciągnika rolniczego wraz z wyposażeniem dla Powiatowego Zarządu Dróg w Złotoryi” (umowa leasingu nr 80907 z dnia 10.01.2020 r., na 59 rat leasingowych płatnych od dnia 1.02.2020 r. do dnia 1.12.2024 r.), a w sprawozdaniu według stanu na koniec IV kw. 2020 r. nie wykazano zobowiązania w kwocie 2.243,52 zł wynikającego z umowy zakupu w systemie ratalnym dwóch telefonów komórkowych (umowa z Orange Polska SA z dnia 28.08.2019 r. zawarta na okres, od dnia 1.09.2019 r. do dnia 31.08.2021 r.). Powyższe naruszało zasady sporządzania sprawozdania określone w § 2 ust. 1 pkt 2 załącznika nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

3. Milicz (gmina miejsko-wiejska)

Gmina Milicz w latach 2018–2020 zapłaciła odsetki w wysokości 339.330,92 zł, z tego: w 2018 r. — w kwocie 4.223,72 zł, w 2019 r. — w kwocie 27.740,87 zł, w 2020 r. — w kwocie 307.366,33 zł. W sprawozdaniu jednostkowym Rb-28S jednostki samorządu terytorialnego (jako jednostki budżetowej i jako organu) z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia

2018 r. wykazano zobowiązania wymagalne w łącznej kwocie 600.248,29 zł, co świadczy o nieterminowym regulowaniu zobowiązań. Stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

4. Międzybórz (gmina miejsko-wiejska)

Dane wykazane w zbiorczym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych JST za 2020 rok nie wynikały ze sprawozdań jednostkowych w rozdziale 75616 „Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych” § 0340 „Wpływy z podatku od środków transportowych”, zaniżono należności o kwotę 100.000 zł. W kolumnie 5 „Należności (...)” wykazano łącznie 14.698 zł, tymczasem ze sprawozdań jednostkowych z powyższej podziałki klasyfikacji budżetowej wynikały należności w łącznej kwocie 114.698 zł. Powyższe naruszało § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

5. Sobótka (gmina miejska)

Operacje gospodarcze dotyczące lokat overnight ewidencjonowano w księgach rachunkowych Urzędu na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” zamiast na koncie zespołu 1 „Środki pieniężne i rachunki bankowe”. Na kontach analitycznych do konta 240 na koniec 2020 r. wystąpiło nieprawidłowe saldo Wn w kwocie 6.543.191,88 zł (lokata overnight), a na dzień 30 czerwca 2021 r. — saldo Wn 12.574.449,18 zł, ponieważ nie były to należności Urzędu, tylko środki pieniężne na rachunku bankowym lokaty overnight, księgi rachunkowe wg stanu na 31 grudnia 2020 r. i 30 czerwca 2021 r. nie odzwierciedlały stanu faktycznego (treści ekonomicznej operacji gospodarczej). W konsekwencji ww. nieprawidłowych księgowania, w bilansie jednostki budżetowej (Urzędu) sporządzonym na dzień 31 grudnia 2020 r. środki pieniężne znajdujące się na lokacie overnight w wysokości 6.543.191,88 zł (saldo Wn konta 240 „Pozostałe rozrachunki”) wykazano w poz. B.II.4 „Pozostałe należności” zamiast w poz. B.III „Krótkoterminowe aktywa finansowe — Inne środki pieniężne”. Naruszało to art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

W ZAKRESIE DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

1. Bogatynia (gmina miejsko-wiejska)

A. W przypadku ośmiu podatników zalegających z zapłatą podatków, spośród dziesięciu objętych kontrolą, organ podatkowy wysyłał w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2021 r. upomnienia po upływie od 12 do 339 dni po terminie płatności podatku, a sześciu dłużnikom podatkowym organ podatkowy nie wystawił upomnień na zaległości podatkowe na ogólną kwotę 18.399 zł. Wobec czterech osób zalegających z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi organ podatkowy wysyłał w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2020 r. upomnienia po upływie od 20 do 659 dni po terminie płatności opłaty. Powyższe działania świadczą o naruszeniu § 2 oraz § 7 (obowiązującego do 29 lipca 2020 r.) rozporządzenia Ministra Finansów z 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych, § 3 (obowiązującego od 30 lipca 2020 r. do 19 lutego 2021 r.) rozporządzenia Ministra Finansów z 23 lipca 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych, § 3 (obowiązującego od 20 lutego 2021 r.) rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z 18 listopada 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych.

B. W przypadku siedmiu podatników zalegających z zapłatą podatków organ podatkowy w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2021 r. nie wystawił tytułów wykonawczych z tytułu zaległości w podatku od nieruchomości i w łącznym zobowiązaniu pieniężnym na ogólną kwotę 161.956,06 zł, a opóźnienia w wystawianiu tytułów wykonawczych w przypadku jednego dłużnika wynosiły od 5 do 140 dni po upływie siedmiodniowego terminu do wykonania obowiązku określonego w doręczonym upomnieniu, co świadczy o naruszeniu § 42 ust. 2 „Instrukcji w sprawie ewidencji i poboru podatków i opłat w Gminie Bogatynia” wprowadzonej zarządzeniem nr 162/2012 Burmistrza Miasta i Gminy w Bogatyni z 31 grudnia 2012 roku.

2. Bardo (gmina miejsko-wiejska)

W związku z wystąpieniem na koncie podatnika podatku od nieruchomości (osoba prawna) zaległości z tytułu podatku za okres od stycznia 2019 r. do listopada 2020 r. na łączną kwotę 55.021 zł organ podatkowy przyjmując, iż deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego, wystawił tytuły wyko-

nawcze bez uprzedniego doręczenia upomnienia, pomimo niewystąpienia przesłanek określonych § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 30 października 2014 r. w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia, a tym samym organ podatkowy nie został zwolniony z obowiązku doręczenia dłużnikowi upomnienia przed wszczęciem egzekucji należności pieniężnych.

W ZAKRESIE WYDATKÓW BUDŻETOWYCH

1. Radwanice (gmina wiejska)

Kontrola wydatków bieżących Urzędu wykazała, że w okresie od 1 czerwca 2019 r. do 31 grudnia 2021 r. dodatek specjalny stanowił stały element wynagrodzenia określony w porozumieniach zmieniających warunki pracy i płacy Sekretarza, co zaprzecza istocie dodatku specjalnego uregulowanego w art. 36 ust. 5 ustawy z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, który stanowi, że: „Pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny”.

2. Milicz (gmina miejsko-wiejska)

Burmistrz Gminy Milicz przyznał dodatek specjalny: Zastępcy Burmistrza z dniem 1 grudnia 2018 r. na „czas pełnienia funkcji (...), ze względu na charakter pracy, zakres realizowanych zadań oraz przestrzeganie i nadzór nad sprawowaniem kontroli zarządczej w gminie Milicz”, Skarbnikowi Gminy na okres: od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. za „nadzór nad realizacją audytu wewnętrznego”; od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. za „nadzór nad realizacją audytu wewnętrznego” i „charakter wykonywanej pracy, zakres realizowanych zadań”, co było niezgodne z przepisami art. 36 ust. 5 ustawy z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych oraz z zapisami § 4 ust. 4 Regulaminu Wynagradzania Pracowników zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Miliczu (zarządzenie nr 245/2015 Burmistrza Gminy Milicz z dnia 3 lipca 2015 r. ze zm.).

W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

1. Niechlów (gmina wiejska)

Umowa nr 21/2020 z 28 lutego 2020 r. zmieniona aneksem nr 1/2020 jak i projekt umowy stanowiący załącznik do SIWZ określały, że Wykonawca z tytułu realizacji usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu Gminy Niechlów miał otrzymywać wynagrodzenie ryczałtowe obejmujące wszystkie koszty związane z realizacją umowy. Było to niezgodne z art. 6f ust. 3 i 4 ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach stanowiącym, że podstawę ustalenia wynagrodzenia za odbieranie od właścicieli nieruchomości odpadów komunalnych oraz za zagospodarowanie odpadów komunalnych stanowi stawka za 1 Mg odebranych oraz zagospodarowanych odpadów komunalnych.

2. Powiat Trzebnicki

Z notatki służbowej z przeprowadzonych negocjacji jak również z ogłoszenia o udzieleniu zamówienia na zadanie pn. Świadczenie usług pocztowych w obrocie krajowym i zagranicznym dla Starostwa Powiatowego w Trzebnicy wynikało, że maksymalna wartość umowy na świadczenie usługi pocztowej wynosiła 660.000 zł, a w zawartej umowie na te usługi nie określono maksymalnej kwoty wynagrodzenia. W umowie nie określono również maksymalnych ilości poszczególnych rodzajów przesyłek. Stosownie do art. 22 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe operator pocztowy ustala wysokość oraz sposób uiszczania opłaty za świadczone usługi, a tym samym odpłatność stanowi istotną cechę umowy o świadczenie usług pocztowych. Tym samym przyjąć należy, że oprócz ustalenia warunków (zasad) płatności wynagrodzenia, w umowie o świadczenie usług pocztowych winna zostać dookreślona kwota wynagrodzenia.

W ZAKRESIE DŁUGU PUBLICZNEGO

1. Strzelin (gmina miejsko-wiejska)

Burmistrz Miasta i Gminy Strzelin, przy kontrasygnacie Skarbnika, zawarł 12 czerwca 2019 r. aneks nr 1 do umowy wsparcia spłaty kredytu z 19 lutego 2018 r., zmieniający zapis umowy, w którym zwiększono wysokość dopłat gminy do kapitału zakładowego Strzeleńskiego Centrum Sportowo-Edukacyjnego Sp. z o.o. z 6.100.000 zł do 8.200.000 zł, bez uprzedniego uzyskania opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu o możliwości spłaty zobowiązania zaliczanego do długu JST (w tym przypadku opinia była wymagana, ponieważ wartość zobowiązania przekraczała 0,5% planowanych dochodów bieżących). Było to niezgodne z art. 91 ust. 2 pkt 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2. Prusice (gmina miejsko-wiejska)

A. Na podstawie sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za 2019 rok stwierdzono, że w finansowanie budżetu 2019 r. włączono ponad plan ustalony uchwałą budżetową (uchwała Rady nr V/15/19 z 30 stycznia 2019 r. ze zm.): wolne środki w kwocie 327.945,84 zł (plan określony w uchwale budżetowej w kwocie 644.400 zł, a wykorzystanie w kwocie 972.345,84 zł) i inne źródła w kwocie 631.335,03 zł (nie zaplanowano powyższego źródła przychodów w uchwale budżetowej). Tymczasem stosownie do art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 212 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych organem wyłącznie właściwym do określenia źródeł pokrycia deficytu jest organ stanowiący. Ponadto zgodnie z art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych źródłem finansującym deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego mogą być przychody budżetu wymienione w tym przepisie.

B. W sprawozdaniach Rb-28S za I kw. 2021 r. (jednostkowym urzędzie i zbiorczym) wykazano zobowiązania wynikające z 11 „zawiadomień o przelewie wierzytelności” (z których wynikało m.in., że wykonawca dokonał na rzecz BFF Polska S.A. cesji wierzytelności wynikających z wystawionych przez niego faktur Vat dotyczących wykonania zadań pn. „Budowa oświetlenia drogowego (...) z zapewnieniem finansowania inwestycji”, określonych w umowach zawartych 28 września 2018 r.) jedynie w kwocie 185.429,34 zł, tj. w kwocie przypadającej do spłaty do końca 2021 r., tymczasem z ewidencji księgowej prowadzonej dla tego kontrahenta wynikały zobowiązania w łącznej kwocie 1.421.611,98 zł, których termin płatności przypadał na okres od 1 kwietnia 2021 r. do 31 grudnia 2026 r. (różnica 1.236.182,64 zł). Naruszono tym samym § 8 ust. 2 pkt 4 załącznika nr 36 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 9 ust. 2 powołanego rozporządzenia.

3. Międzybórz (gmina miejsko-wiejska)

W pozycji F3 „Wartość poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym” części B sprawozdań Rb-Z według stanu na: 31 grudnia 2019 r., 31 grudnia 2020 r. i 30 czerwca 2021 r. wykazano wartość nominalną niewymagalnych (potencjalnych) zobowiązań z tytułu poręczenia udzielonego przez Gminę w dniu 18 grudnia 2013 r. — przypadających do spłaty odpowiednio w: 2019 r. (kwota 35.076,35 zł), 2020 r. (kwota 35.077 zł) i 2021 r. (kwota 35.077 zł). Było to niezgodne z § 4 ust. 2 pkt 3 załącznika nr 9 do rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych z 2010 r. oraz załącznika nr 8 do rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych z 2020 r., z którego wynikało, że w wierszu F3 sprawozdania Rb-Z wykazuje się wartość nominalną poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym, tj. od początku roku budżetowego do końca okresu sprawozdawczego.

ROZLICZENIE OTRZYMANYCH I UDZIELONYCH DOTACJI

Zawonia (gmina wiejska)

W latach 2019–2021 na realizację programów polityki zdrowotnej pn. „Program profilaktyki schorzeń narządu ruchu dzieci, młodzieży i dorosłych w Gminie Zawonia” przyjętych na podstawie art. 48 ust. 1 i 3 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, uchwałami Rady nr: XXXVIII/232/2017 z 28 września 2017 r. na lata 2017–2020 oraz nr XXIV/152/2020 z 17 grudnia 2020 r. na lata 2021–2024 udzielono Zespołowi Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Zawoni w poszczególnych latach dotacji w wysokości po 70.000 zł bez przeprowadzenia konkursu ofert.

Było to niezgodne z postanowieniami art. 48b ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, stanowiącego, że w przypadku programów polityki zdrowotnej wyboru realizatora tego programu dokonuje się w drodze konkursu ofert.

W ZAKRESIE GOSPODARKI MIENIEM

1. Lewin Kłodzki (gmina wiejska)

W przypadku wydzierżawienia w drodze przetargu ustnego nieruchomości gruntowej przeznaczonej na cele rolne (działka o pow. 3,06 ha), w dniu 14 stycznia 2020 r., strony podpisały aneks do umowy dzierżawy z dnia 8 listopada 2019 r., którym zmieniono powierzchnię dzierżawionej nieruchomości na 1,50 ha i określono czynsz dzierżawny na rok 2020 w wysokości 814,50 zł, na podstawie zarządzenia Wójta Gminy Lewin Kłodzki z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie ustalenia cen czynszu dzierżawnego za grunty będące własnością Gminy Lewin Kłodzki, co spowodowało, że przedmiotem dzierżawy jest nieruchomość o innej powierzchni niż określona w wykazie nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia. W przypadku zmiany powierzchni nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia, czy też innego elementu określonego w wykazie, konieczne jest ponowne wprowadzenie nieruchomości do obrotu prawnego poprzez sporządzenie nowego wykazu nieruchomości i podanie go do publicznej wiadomości stosownie do art. 35 ust. 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz przeprowadzenie procedury związanej z wyłonieniem dzierżawcy.

2. Stare Bogaczowice (gmina wiejska)

W Gminie Stare Bogaczowice nie prowadzono ewidencji gminnego zasobu nieruchomości. Zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 25 ust. 2 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami — gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości polega w szczególności na ewidencjonowaniu nieruchomości zgodnie z katastrzem nieruchomości, stosownie do wymogów określonych w art. 23 ust. 1c ww. ustawy.

3. Bogatynia (gmina miejsko-wiejska)

W przypadku sprzedaży w drodze przetargu 7 działek gruntowych niezabudowanych, w wykazach nieruchomości została podana cena nieruchomości w wartości brutto, tj. zawierała podatek od towarów i usług (VAT), co naruszało dyspozycję art. 35 ust. 2 pkt 6 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którą w wykazie nieruchomości powinna zostać podana cena nieruchomości, ustalona zgodnie z zasadami określonymi w art. 67 ust. 1 i 3 ustawy.

4. Międzybórz (gmina miejsko-wiejska)

W okresie od 18 marca 2020 r. do 31 października 2021 r. stosowano do wyliczenia odsetek z tytułu rozłożenia na raty części ceny sprzedaży nieruchomości gminnych oprocentowanie kredytu refinansowego udzielanego bankom przez NBP wynoszące 3,5%, tymczasem wynosiło ono w okresie: od 18 marca do 8 kwietnia 2020 r. 2,5%, od 9 kwietnia do 28 maja 2020 r. 2%, od 29 maja 2020 r. do 6 października 2021 r. 1,5%, od 7 października 2021 r. do 31 października 2021 r. 2%. W trakcie kontroli dokonano stosownych odpisów na kontach nabywców powyższych nieruchomości i zwrócono im pobrane w nadmiernej wysokości odsetki od należności z tytułu sprzedaży nieruchomości na raty w łącznej kwocie 1.163,73 zł.

4. Postępowanie pokontrolne

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o r.i.o., na podstawie wyników kontroli Izba kieruje do kontrolowanej jednostki wystąpienie pokontrolne, wskazując źródła i przyczyny nieprawidłowości, ich rozmiary, osoby odpowiedzialne oraz wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności.

A. Wystąpienia pokontrolne

W wyniku przeprowadzonych w 2021 r. kontroli, Izba w 64 wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do kierowników kontrolowanych jednostek wskazała nieprawidłowości i uchybienia, ich źródła i przyczyny,

rozmiary, osoby odpowiedzialne oraz sformułowała łącznie 574 wnioski pokontrolne (województwo samorządowe — 3, miasto na prawach powiatu — 7, gminy — 402, powiaty — 144 i jednostki organizacyjne JST — 18), w celu usunięcia tych nieprawidłowości i niedopuszczenia do ich wystąpienia w przyszłości.

Wystąpienia po przeprowadzonych kontrolach gospodarki finansowej JST, skierowane odpowiednio do Marszałka, Starosty, Wójta/Burmistrza/Prezydenta, przekazano również do wiadomości Przewodniczących organów stanowiących.

Wystąpienia kierowane do kierowników jednostek organizacyjnych, po przeprowadzonych kontrolach problemowych, kierowano również do wiadomości organu wykonawczego JST, a wystąpienia kierowane do przewodniczących zarządu związków przekazano również do przewodniczących zgromadzenia związków.

B. Zastrzeżenia do wniosków pokontrolnych

Każdej objętej kontrolą jednostce sektora finansów publicznych, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o r.i.o., przysługuje prawo zgłoszenia do Kolegium Izby zastrzeżeń do wniosków pokontrolnych.

Po kontrolach przeprowadzonych w 2021 r. sformułowano 574 wnioski pokontrolne, do których nie wniesiono zastrzeżeń.

Pismem z dnia 23 marca 2021 r. Prezydent miasta Wrocławia wniósł zastrzeżenia do trzech wniosków pokontrolnych sformułowanych po przeprowadzonej w 2020 r. kontroli kompleksowej miasta Wrocław. Uchwałą nr 32/2021 z dnia 22 kwietnia 2021 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu uwzględniło zastrzeżenia złożone do dwóch wniosków pokontrolnych (nr 2 i 3 lit. a) i oddaliło zastrzeżenie wniesione do wniosku pokontrolnego nr 6.

C. Zawiadomienia skierowane do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych

W 2021 r. do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych (RDFP) skierowano 21 zawiadomień o ujawnionych okolicznościach wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych, w sposób określony w ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (zwanej dalej „uondfp”), z tego: 2 zawiadomienia wynikające z kontroli przeprowadzonych w 2020 r. (26 czynów wobec 3 osób) i 19 zawiadomień wynikających z kontroli przeprowadzonych w 2021 r. (53 czyny wobec 29 osób).

Skierowane w 2021 r. do RDFP zawiadomienia wskazywały czyny noszące znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych polegające na:

- zaniechaniu przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzeniu lub rozliczeniu inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy o rachunkowości — art. 18 pkt 1 (15 przypadków),
- wykazaniu w sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej — art. 18 pkt 2 (2 przypadki),
- zaniechaniu prowadzenia audytu wewnętrznego — art. 18a (5 przypadków),
- zaciągnięciu zobowiązania niemieszczącego się w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych art. 18b pkt 2 (4 przypadki),
- nieprzekazaniu do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub niezamieszczeniu w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o zamówieniu — art. 17 ust. 1 pkt 5 (4 przypadki),
- niezgodnym z przepisami o zamówieniach publicznych ustaleniu wartości zamówienia publicznego w sposób, który mógłby utrudnić uczciwą konkurencję — art. 17 ust. 1 pkt 2 (1 przypadek),
- zaciągnięciu zobowiązania bez upoważnienia określonego uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia — art. 15 ust. 1 (7 przypadków),
- nieopłaceniu w terminie składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i składek na Fundusz Pracy przez jednostkę sektora finansów publicznych — art. 14 pkt 1–3 (12 przypadków),

- dokonaniu wydatków ze środków publicznych bez upoważnienia określonego uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków — art. 11 ust. 1 (26 przypadków).

D. Informacje przekazane do innych organów

W 2021 r. zawiadomienia o nieprawidłowościach stwierdzonych w trakcie przeprowadzonych kontroli gospodarki finansowej JST przekazano również, celem wykorzystania zgodnie z właściwością, do:

- 1) Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia Stare Miasto o możliwości popełnienia przestępstwa w Gminie Wrocław, tj. czynu zabronionego ujętego w art. 286 Kodeksu karnego, co stwierdzono po kontroli kompleksowej gospodarki finansowej Gminy Wrocław w zakresie sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Wrocław z bonifikatą na rzecz dotychczasowych najemców;
- 2) Ministerstwa Finansów — Wydziału Koordynacji Kontroli Zarządczej i Audytu Wewnętrzznego o ustaleniach w zakresie uprawnień pracownika zatrudnionego w Urzędzie Miejskim w Miliczu na stanowisku audytora wewnętrznego, legitymującego się dokumentem potwierdzającym odbycie dwuletniej praktyki w zakresie audytu wewnętrznego, który to dokument nie zawierał informacji, że kierownik gminy, w której odbył dwuletnią praktykę, był jednocześnie jego pracodawcą;
- 3) Najwyższej Izby Kontroli Delegatura we Wrocławiu w zakresie zawierania umów najmu i dzierżawy oraz naliczania czynszów w 8 umowach, dla których wysokość czynszu dzierżawnego została ustalona w drodze przetargu ustnego, we wszystkich przypadkach w latach następnych po roku, w którym zawarto umowy, dokonywano przypisu czynszu w wysokości wynikającej z wcześniejszego zarządzenia Wójta Gminy Lewin Kłodzki, a nie w wysokości ustalonej w drodze przetargu;
- 4) Wojewody Dolnośląskiego (3 przypadki), celem służbowego wykorzystania, dotyczących:
  - a) ujęcia w zarządzeniu Burmistrza Szklarskiej Poręby nr 0050.483.2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie określenia sposobu wykonania uchwały nr XIV/151/15 Rady Miejskiej w Szklarskiej Porębie w sprawie określenia zasad sprzedaży komunalnych lokali mieszkalnych na rzecz ich najemców uregulowań uzależniających dokonanie transakcji sprzedaży lokalu mieszkalnego na rzecz dotychczasowego najemcy od wpłacenia przez niego kaucji w wysokości 500 zł tytułem dotrzymania warunków umowy sprzedaży,
  - b) postanowienia zawartego w uchwale Rady Miejskiej Wrocławia nr XLIX/697/98 z dnia 27 lutego 1998 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław (ze zm.): „osoby prawne i fizyczne oraz nieposiadające osobowości prawnej spółki handlowe, ubiegające się o nabycie nieruchomości w trybie bezprzetargowym, ponoszą koszty związane z przygotowaniem nieruchomości do zbycia, w tym koszty: opracowań geodezyjnych, wyceny nieruchomości i koszty wymaganych ogłoszeń, oraz koszty założenia księgi wieczystej i koszty sporządzenia umowy notarialnej oraz koszty sądowe związane z dokonaniem wpisów w księgach wieczystych”,
  - c) zapisów zawartych w uchwale Rady Powiatu Górowskiego nr 2/XV/2000 z 15 marca 2000 r. (ze zm.) stanowiących o obciążeniu nabywców nieruchomości kosztami przygotowania niezbędnej dokumentacji do zbycia nieruchomości, a także kosztami opinii zawodowej rzeczoznawców majątkowych w przypadku rozbieżności wyceny nieruchomości wraz z ewentualnym podatkiem Vat, jak również w zakresie ustalenia opłaty na poczet kosztów przygotowania dokumentacji do zbycia, którą należy wpłacić w momencie złożenia wniosku o nabycie nieruchomości (w przypadku rezygnacji wnioskodawcy z nabycia nieruchomości zaliczka ta nie podlega zwrotowi); ponadto w latach 2019–2021 zasady zarządu mieniem Powiatu Górowskiego w zakresie wynajmu i dzierżawy lokali użytkowych, gruntów i czynszów najmu i dzierżawy określała uchwała Rady nr XVI/99/12 z 14 maja 2012 r. (ze zm.), której integralną częścią był załącznik nr 1 określający minimalne stawki czynszu najmu lub dzierżawy lokali użytkowych i gruntów, tymczasem z przepisów ustawy o samorządzie powiatowym i ustawy o gospodarce nieruchomościami gospodarowanie mieniem powiatu należy do zadań zarządu powiatu.

E. Weryfikacja otrzymanych sygnalizacji

W roku 2021 do WKGF wpłynęło 95 pism, będących informacjami, wnioskami i sygnalizacjami nieprawidłowości w funkcjonowaniu JST, które dotyczyły 49 JST (44 gmin, 4 powiatów i województwa), 8 gminnych jednostek organizacyjnych (w tym 4 sp. z o.o.) oraz 3 podmiotów niebędących jednostkami sektora finansów publicznych, z tego:

- w przypadku 28 sygnalizacji — udzielono pisemnych informacji i wyjaśnień związanych z zagadnieniami poruszonymi w pismach,
- spośród zagadnień przedstawionych w 28 pismach — 4 wprowadzono do programów kompleksowych kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonych w 2021 r., a pozostałe sygnalizacje przeanalizowano i pozostawiono do wykorzystania w przyszłych kontrolach JST,
- w przypadku 25 sygnalizacji — 7 wprowadzono do programów kompleksowych kontroli gospodarki finansowej JST objętych kontrolą w 2021 r.,
- w pozostałych przypadkach udzielono odpowiedzi i wskazano, że sygnalizowane zagadnienia zostaną uwzględnione, zgodnie z właściwością Izby, podczas przyszłych kontroli gospodarki finansowej JST i ich jednostek organizacyjnych,
- w odniesieniu do 7 sygnalizacji — wszczęto postępowania wyjaśniające występując pisemnie do kierowników jednostek sektora finansów publicznych, których sygnalizacja dotyczyła, o zajęcie stanowiska w sprawach poruszanych w pismach i udzielenie Izbie szczegółowych informacji w przedmiotowym zakresie, umożliwiających następnie udzielenie odpowiedzi nadawcom pism,
- zagadnienia przedstawione w 6 pismach nie należały do kompetencji RIO i zostały przesłane do innych instytucji zgodnie z właściwością (do gminy, Prokuratury, CBA i 3 do Wojewody).

W trakcie kontroli kompleksowych gospodarki finansowej JST przeprowadzonych w 2021 r. skontrolowano zagadnienia wskazane jako nieprawidłowości w 11 sygnalizacjach (z 95 ww.), dotyczących 10 gmin.

W sprawach opisanych w 2 sygnalizacjach dotyczących Klubów Sportowych prowadzone są postępowania przez dwie Prokuratury.

W zakresie nieprawidłowości w naliczaniu czynszu i dodatków mieszkaniowych w latach 2018–2021 dla osoby fizycznej stwierdzono jedynie w 1 przypadku nieprawidłowe naliczenie dodatku mieszkaniowego (zaniżono wysokość).

Kontrola czterech zadań inwestycyjnych i jednego przedsięwzięcia wykazała, że sugerowane w sygnalizacji nieprawidłowości w trzech zadaniach inwestycyjnych i przedsięwzięciu nie potwierdziły się. W przypadku jednego zadania sygnalizowane nieprawidłowości dotyczyły samowolnego posadowienia dwóch obiektów kontenerowych na parkingu w pasie drogowym drogi gminnej, które miało miejsce w maju 2020 r. (dowody w postaci zdjęć), natomiast przeprowadzone postępowanie administracyjne przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego we Wrocławiu zakończyło się wydaniem decyzji nr 178/2020 z dnia 19 listopada 2020 r., którą umorzono przedmiotowe postępowanie, gdyż w momencie oględzin miejsca samowolnego posadowienia kontenerów nie potwierdzono ich obecności.

W przypadku 6 sygnalizacji wskazane nieprawidłowości nie potwierdziły się.

Ponadto w trakcie przeprowadzonych kontroli w 2021 r. zweryfikowano 26 pism (sygnalizacji), które wpłynęły do Izby w latach 2017–2020. Sygnalizacje te dotyczyły różnych zagadnień, m.in. udzielania zamówień publicznych na realizację zadań inwestycyjnych, nieterminowego regulowania faktur za odbiór odpadów komunalnych, wydatkowania środków publicznych z budżetów JST, nieterminowego przekazywania składek do ZUS, gospodarowania gminnym zasobem komunalnym.

W przypadku potwierdzenia się sygnalizowanych nieprawidłowości w ramach kierowanych do tych jednostek wystąpień pokontrolnych formułowano wnioski pokontrolne dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości celem wyeliminowania ich w przyszłości.

5. Rozliczenie czasu pracy inspektorów kontroli

Na podstawie weryfikacji rozliczeń kwartalnych czasu pracy inspektorów ds. kontroli gospodarki finansowej za 2021 rok ustalono, że stanowił on łącznie 7929 osobodni, na które składały się:

- 1) czynności kontrolne w jednostkach — 5797 (73,11% łącznego czasu pracy),
- 2) czynności przygotowawcze do kontroli — 339 (4,28%),
- 3) realizacja wyników kontroli — 579 (7,30%),
- 4) urlopy — 767 (9,67%),
- 5) zwolnienia lekarskie — 256 (3,23%),
- 6) szkolenia — 85 (1,07%),
- 7) inne — 106 (1,34%).

Czas przeznaczony na kontrole przeprowadzone w 2021 r. wyniósł 6715 osobodni (suma punktów 1–3), co stanowiło 84,69% łącznego czasu pracy.

II. Działalność informacyjno-szkoleniowa (art. 1 ust. 4 ustawy o r.i.o.)

— wykonanie zadań określonych w części IV ramowego planu pracy
Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na rok 2021

1. Opracowanie tematyki działalności szkoleniowej Izby na rok 2022

Planowaną tematykę szkoleń dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego organizowanych przez Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu w 2022 r. Kolegium Izby przyjęło uchwałą nr 71/2021 z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na rok 2022, w tym planu kontroli, w formie załącznika do tej uchwały. Tematykę szkoleń opracowano z uwzględnieniem zmiany przepisów dotyczących finansów publicznych, w tym zachowania reguł fiskalnych oraz zasad prowadzenia rachunkowości i sporządzania sprawozdań finansowych przez JST.

2. Organizowanie i prowadzenie szkoleń w zakresie objętym nadzorem i kontrolą Izby (art. 1 ust. 4 ustawy o r.i.o.)

W 2021 r. Izba zorganizowała szkolenie dla przedstawicieli JST, w ramach którego przedstawiono zagadnienia ujęte w planowanej tematyce szkoleń, przyjętej uchwałą Kolegium Izby nr 132/2020 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na rok 2021, w tym planu kontroli.

Ponadto zrealizowano 2 szkolenia online (wcześniej nie planowane) w dniach 16 i 17 lutego 2021 r., nt. „Tytuły dłużne jednostek samorządu terytorialnego i zagadnienia dotyczące sprawozdania finansowego w czasie pandemii COVID-19 oraz zmiany w sprawozdawczości budżetowej” — dla skarbników i głównych księgowych urzędów oraz głównych księgowych samorządowych jednostek nieposiadających osobowości prawnej.

Szkolenie obejmowało zagadnienia:

1. Tytuły dłużne JST w świetle obowiązujących przepisów o finansach publicznych, w tym nowy wzór sprawozdania Rb-Z, rodzaje zobowiązań zaliczanych do długu JST, klasyfikacja wydatków dotyczących spłaty długu.

2. Sprawozdanie finansowe JST w czasie pandemii COVID-19, w tym rekomendacje KRS, prezentacja skutków COVID-19 w sprawozdaniu finansowym JST oraz wydatków COVID-19 w Wieloletniej Prognozie Finansowej.
3. Nowe zadania JST oraz źródła ich finansowania w tym środki z RFIL w świetle wyjaśnień Ministerstwa Finansów.

Uczestnikom szkolenia zapewniono przekazanie materiałów szkoleniowych.

Jednodniowe szkolenie przeprowadzone w dniu 26 października 2021 r. obejmowało zagadnienia:

1. Procedura budżetowa — wieloletnia prognoza finansowa i projekt budżetu na 2022 rok.
2. Zmiany w klasyfikacji budżetowej, w tym mające zastosowanie po raz pierwszy do opracowania projektów uchwał budżetowych na rok 2022.
3. Zagadnienia dotyczące sporządzania i przekazywania dokumentów planistycznych i sprawozdawczych JST w systemach informatycznych.

W trzech szkoleniach uczestniczyło łącznie 380 przedstawicieli JST (skarbnicy i główni księgowi jednostek organizacyjnych JST) oraz 91 pracowników Izby, z tego 17 członków Kolegium Izby, 39 pracowników WKGF i 35 pracowników WIAS (bez pracowników zapewniających pomoc w organizacji i prowadzeniu szkoleń).

Dla porównania — w 3 szkoleniach organizowanych przez Izbę w 2020 r., w tym 2 prowadzonych w ramach jednej sesji tematycznej, uczestniczyło 726 przedstawicieli JST (skarbnicy i główni księgowi jednostek organizacyjnych JST), 17 pracowników Izby, z tego 9 pracowników WKGF, i 10 pracowników WIAS (bez pracowników zapewniających pomoc w organizacji i prowadzeniu szkoleń) i 1 pracownik Biura. Organizację szkoleń i ich obsługę administracyjną zapewnili pracownicy WIAS przy udziale pracowników Biura Izby.

3. Kontynuowanie współpracy z innymi izbami i instytucjami w zakresie organizowania i prowadzenia szkoleń w sprawach objętych nadzorem i kontrolą (art. 25a ust. 1 pkt 4–7 ustawy o r.i.o.) oraz szkoleń pracowników Izby

W 2021 r. w ramach współpracy z regionalnymi izbami obrachunkowymi i innymi instytucjami w organizowaniu i prowadzeniu szkoleń dla pracowników izb oraz wymiany doświadczeń przy wykonywaniu wspólnych zadań pracownikom Izby zapewniono:

- a) udział w naradach i warsztatach dla naczelników wydziałów oraz członków komisji i zespołów przy KRRIO (Komisji Koordynacji Kontroli i Zespołu autorskiego sprawozdania), organizowanych przez inne izby, Naczelnikowi WKGF i Zastępcy — w organizowanych przez RIO w Opolu (zdalnie), RIO w Katowicach (zdalnie) i RIO w Łodzi w zakresie koordynacji kontroli, Naczelnikowi WIAS i Zastępcy — w organizowanych przez RIO w Gdańsku (zdalnie) i RIO w Bydgoszczy, w tym w związku z opracowaniem „Sprawozdania z działalności izb i wykonania budżetu przez JST w 2020 roku”;
- b) udział w konferencjach i seminariach organizowanych przez inne podmioty:
  - III Krajowy Kongres Forów Skarbników (wystąpienie Prezesa Izby pt. Zadania finansowane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 — ewidencja i sprawozdawczość),
  - V Forum Rachunkowości Budżetowej; temat przewodni: Bieżące problemy z zakresu rachunkowości budżetowej i gospodarowania majątkiem jednostki sektora finansów publicznych oraz zmiany w sprawozdawczości,

- Seminarium pn. „Kontrola według procedur nowego PZP”, w ramach projektu „Profesjonalizacja kadr w zamówieniach publicznych” współfinansowanego ze środków UE,
  - Forum Skarbników JST; temat przewodni: Polski Ład (wystąpienie Prezesa Izby pt. Stabilność finansowa JST w świetle przepisów o finansach publicznych),
  - VIII Ogólnopolska Konferencja pn. „Samorząd terytorialny w systemie odpowiedzialności za naruszenie DFP. Zasady dysponowania środkami publicznymi i skutki ich naruszenia” (wystąpienie Członka Kolegium pt. Podstawy planowania dotacji z budżetu JST),
  - Seminarium pn. „Istotne regulacje zamówień publicznych z perspektywy postępowania kontrolnego”; w ramach projektu „Profesjonalizacja kadr w zamówieniach publicznych” współfinansowanego ze środków UE,
  - V Forum Zarządzania Dokumentacją w Urzędzie — ogólnopolska konferencja dla osób odpowiedzialnych za obieg informacji, kompletowanie akt spraw i obsługę korespondencji w jednostkach publicznych;
- c) udział pracowników Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w szkoleniach zorganizowanych przez Izbę dla pracowników Izby:
- Ochrona danych osobowych (RODO),
  - Tytuły dłużne jednostek samorządu terytorialnego i zagadnienia dotyczące sprawozdania finansowego w czasie pandemii COVID-19 oraz zmiany w sprawozdawczości budżetowej,
  - Szkolenie w zakresie ePUAP,
  - Szkolenie w ramach narady WIAS (wybrane zagadnienia opracowania projektu uchwały budżetowej z uwzględnieniem zmian klasyfikacji budżetowej mających zastosowanie do budżetów na rok 2022; zagadnienia dotyczące weryfikacji dokumentów planistycznych i sprawozdawczych przekazywanych przez jednostki samorządu terytorialnego w systemie BeSTi@);
- d) udział pracowników Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w szkoleniach zorganizowanych przez inne izby: Szkolenie dla Głównych Księgowych i Kierowników Biura Izb;
- e) udział pracowników Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w szkoleniach zorganizowanych przez inne podmioty:
- Dokumenty i dokumentowanie zakupów do 130 tys. zł w nowym Prawie zamówień publicznych,
  - Dokument elektroniczny w urzędzie (procedury administracyjne, postępowanie z e-dokumentem z uwzględnieniem obsługi platformy ePUAP, problemów w czasie epidemii oraz doręczeń elektronicznych),
  - Zamówienia publiczne po nowelizacji z dnia 1.01.2021 r. dla księgowych jednostek sektora finansów publicznych,
  - Wieloletnia Prognoza Finansowa i uchwała budżetowa na 2022 rok, aspekty praktyczne,
  - Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne w jednostkach budżetowych,
  - Obsługa programu Świstak Środki Trwałe 2,
  - Zasady kontrolowania zamówień publicznych zgodnie z nowym PZP, warsztat dla kontrolerów,
  - Sygnalista w jednostce sektora publicznego, wymogi i praktyka, omówienie polskiego projektu ustawy.

4. Doradztwo w zakresie praktycznego stosowania przepisów w bieżącej gospodarce finansowej oraz korzystania z programu BeSTi@ przy opracowaniu i przekazywaniu dokumentów elektronicznych (§ 5 pkt 6 rozporządzenia)

Udzielanie doradztwa w zakresie praktycznego stosowania przepisów w bieżącej gospodarce finansowej w 2021 r. dotyczyło w szczególności sposobu wykonania przez JST obowiązków sprawozdawczych, w tym sporządzania sprawozdań budżetowych — zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1564) i rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2396). Równolegle służbom finansowym JST udzielano wyjaśnień dotyczących stosowania klasyfikacji budżetowej, w szczególności w związku z wprowadzeniem Systemu Monitorowania Usług Publicznych (SMUP).

Doradztwa w zakresie stosowania klasyfikacji budżetowej przy dokonywaniu zmian w planie dochodów i wydatków budżetu oraz sposobu ustalania wielkości i parametrów budżetowych przedstawianych w wieloletniej prognozie finansowej, do której sporządzania ma zastosowanie obligatoryjny wzór określony rozporządzeniem Ministra Finansów, a także zasad sporządzania sprawozdań budżetowych udzielali pracownicy WIAS. Instruktażu w zakresie sporządzania i przekazywania danych planistycznych i sprawozdawczych w systemie informatycznym BeSTi@ udzielał Zastępca Naczelnika WIAS.

W ramach wykonywania zadań doradztwa, w 2021 r. opracowano i przekazano nadzorowanym jednostkom, w tym w ramach szkoleń, komunikaty dotyczące zmian w klasyfikacji budżetowej oraz sposobu sporządzania dokumentów planistycznych i sprawozdawczych w systemie BeSTi@, prawidłowego konfigurowania systemu BeSTi@ w zakresie odwzorowania właściwej szczegółowości uchwał, zarządzeń, oraz sprawozdawczości finansowej, w tym informacji dodatkowej w zakresie pożyczek zagrożonych. Instruktaż przekazywano w formie komunikatów na stronie BIP Izby, za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz telefonicznie.

5. Sporządzanie analiz i informacji z wykonania procesów finansów publicznych w JST, w tym monitorowanie stanu zadłużenia i zdolności spłaty zobowiązań (§ 5 pkt 4 rozporządzenia)

Sporządzane w 2021 r. analizy i informacje, w podobnym zakresie jak w roku poprzednim, odnosiły się do wyników kontroli realizacji budżetów JST, w kontekście zachowania reguły fiskalnej z art. 243 u.f.p., stanowiącej o braku możliwości uchwalenia przez JST budżetu i wieloletniej prognozy finansowej bez zachowania relacji określonej w tym przepisie, oraz wystąpienia przesłanek wezwania JST do opracowania programu postępowania naprawczego, którego przyjęcie i pozytywne zaopiniowanie przez Izbę stanowi warunek przywrócenia organom JST kompetencji do uchwalenia budżetu i wieloletniej prognozy finansowej (art. 240a ust. 4 u.f.p.). Raportowano zmiany wskaźnika planowanych spłat i wskaźnika dopuszczalnych spłat w kontekście zachowania reguły fiskalnej — na podstawie danych przyjętych w uchwałach budżetowych JST na rok 2021 i wieloletnich prognozach finansowych, przedstawionych w projektach uchwał na rok 2022 i kolejne lata, oraz na podstawie danych wykazanych w sprawozdaniach z wykonania budżetu.

W 2021 r. opracowano i przekazano:

- informację zbiorczą o skutkach finansowych, jakie epidemia COVID-19 spowodowała w zakresie dochodów i wydatków JST w 2020 r., według wzorów stanowiących załączniki do pisma KRRIO znak BI/0604/in/4/2021 z dnia 26 stycznia 2021 r. (w związku z pismem Ministerstwa Finansów znak ST2.4761.66.2020 z dnia 12 stycznia 2021 r.), opracowaną na podstawie ankiet rozesłanych do JST nadzorowanych przez Izbę,
- informację dotyczącą zamiaru ubiegania się w 2022 r. o pożyczkę z budżetu państwa przez jednostki samorządu terytorialnego, w związku z pracami nad projektem ustawy budżetowej na 2022 rok — w odpowiedzi na wniosek Podsekretarza Stanu MF — informację o skutkach finansowych, jakie epi-

demia COVID-19 spowodowała w zakresie dochodów i wydatków JST — na prośbę Sekretarza Stanu w MSWiA za pośrednictwem KRRIO (pismo z dnia 16 lipca 2020 r. znak KRRIO-0011/033/1-4/20).

Wszystkim zainteresowanym podmiotom zapewniono — w takim samym zakresie jak w latach poprzednich — dostęp do wyników analiz i raportów danych dotyczących aktualnej sytuacji finansowej dolnośląskich JST, w tym wykonania samorządowych budżetów i ich wpływu na zmiany poziomu zadłużenia i zdolność spłaty zobowiązań. W 2021 r. opracowano i udostępniono, w tym poprzez stronę BIP Izby:

- roczną analizę „Wykonanie budżetów w jednostkach samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego za rok 2020”, zawierającą wyniki wykonania dochodów i wydatków według jednostek poszczególnych szczebli oraz informacje szczegółowe odnoszące się do budżetów poszczególnych JST, stanu ich zadłużenia oraz kształtowania się wskaźników spłaty zobowiązań w kontekście zachowania relacji z art. 243 u.f.p. — dane prezentowane w katalogu „Budżety JST — opracowania roczne”,
- 4 kwartalne informacje „Wykonanie budżetów JST województwa dolnośląskiego”, obejmujące raporty planowanych i wykonanych dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów budżetu poszczególnych JST wraz z informacją o stanie zadłużenia i kształtowaniu się relacji, o których mowa w art. 243 u.f.p., sporządzone na podstawie sprawozdań za 2020 rok oraz za I, II i III kw. 2021 r. — dane prezentowane w katalogu „Budżety JST — zestawienia kwartalne”.

6. Opracowanie, w tym na wniosek upoważnionych urzędów i instytucji, informacji i opinii dotyczących bieżącej sytuacji finansowej JST (§ 5 pkt 4 rozporządzenia)

W 2021 r. nie wystąpiły przesłanki do opracowania i przekazania informacji (opinii) dotyczących oceny bieżącej sytuacji finansowej JST zobowiązanych do zwrotu nienależnie otrzymanych kwot części oświatowej subwencji ogólnej za lata ubiegłe.

Dla porównania — w 2020 r. opracowano 3 opinie o sytuacji finansowej powiatów zobowiązanych do zwrotu subwencji ogólnej (Powiat Strzeliński, Powiat Wołowski i Powiat Zgorzelecki) — w związku z wnioskami zarządów tych powiatów o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązania (o rozłożeniu na raty, odroczenie terminu płatności) ze względu na brak możliwości dokonania zwrotu w kwotach i terminach określonych w decyzji Ministra Finansów — w odpowiedzi na wnioski przekazane z Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów.

7. Przekazywanie informacji wynikających z realizowania przez Izbę ustawowych zadań (§ 5 pkt 7 rozporządzenia)

W ramach przekazywania informacji wynikających z realizowania przez Izbę ustawowych zadań opracowano i przekazano w 2021 r.:

- informację o podjętych i zrealizowanych w 2020 r. działaniach z zakresu zdrowia publicznego w ramach nadzoru i kontroli jednostek samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego na wzorze stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie rocznej informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego (Dz.U. poz. 2216) — pismem P.WR.036.3.2021 z dnia 18 czerwca 2021 r.,
- zagregowane dane w zakresie pożyczek zagrożonych, będących aktywami jednostek samorządu terytorialnego (wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.) — ustalone na podstawie dodatkowych informacji przedstawionych przez jednostki samorządu terytorialnego w informacjach uzupełniających do sprawozdania finansowego sporządzonych za rok 2020 — na potrzeby GUS (pismo WIAS.WR.535.3.2021 z dnia 18 czerwca 2021 r.).

W Biuletynie Informacji Publicznej Izby udostępniono w 2021 r.:

- 64 uchwały Kolegium Izby, wśród nich uchwały w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania ramowego planu pracy Izby i sprawozdania z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za rok 2020 — w katalogu „Działalność nadzorcza”,
- 277 opinii (10 negatywnych i 267 pozytywnych z uwagami i zastrzeżeniami) wraz z wykazem opinii wydanych przez Składy Orzekające Izby w 2021 r. — w katalogu „Działalność opiniodawcza”,
- 56 wystąpień pokontrolnych skierowanych do kontrolowanych jednostek wraz z informacją dotyczącą rozpatrzenia przez Kolegium Izby zastrzeżeń do wniosków pokontrolnych — w katalogu „Działalność kontrolna”,
- 13 wyjaśnień udzielonych w 2021 r. w trybie art. 13 pkt 11 ustawy o r.i.o. — w katalogu „Wyjaśnienia w sprawie stosowania przepisów o finansach publicznych”,
- wyniki działalności nadzorczej, opiniodawczej, kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej — przedstawione w sprawozdaniach z wykonania planu pracy za 2020 rok.

Do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego przekazano 16 rozstrzygnięć nadzorczych Kolegium Izby w sprawie stwierdzenia nieważności aktów prawa miejscowego.

8. Udostępnianie informacji publicznej na wniosek

W roku 2021 Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu odpowiedziała na 45 wniosków o udostępnienie informacji publicznej. Przedmiot 8 wniosków nie stanowił informacji publicznej, w 3 wnioskach zwrócono się o informacje, których Izba nie posiada, a jeden wniosek pozostawiono bez rozpatrzenia, wobec nieusunięcia braku formalnego (wnioskodawców powiadomiono).

Udostępniono informacje na 33 wnioski. Przeważały wnioski o informacje z zakresu działalności kontrolnej i sprawozdawczości. Większość informacji przekazano drogą elektroniczną — w pismach, wykazach i kopiach dokumentów, informowano dodatkowo o miejscu udostępnienia informacji w BIP. Informacji publicznej na wniosek udzielono w pismach, wykazach i wydrukach z systemu BeSTi@ oraz informowano dodatkowo o miejscu udostępnienia informacji w BIP. Informacje przekazano drogą elektroniczną. Wnioski, na które udostępniono informacje, dotyczyły w 2021 r.: działalności kontrolnej (7), nadzorczej i opiniodawczej (4), sprawozdawczości (8) oraz informacji o innym charakterze (14).

9. Prowadzenie działalności informacyjnej i szkoleniowej w innych formach

Prowadzenie działalności informacyjnej i szkoleniowej w innych formach — w tym w ramach inicjatyw KRRIO — dotyczyło w 2021 r. kontynuowania prac dotyczących testowania nowych wersji programu BeSTi@ w ramach Zespołu ds. eksploatacji i rozwoju informatycznego zarządzania budżetami JST (testy w trybie zdalnym i wyjazdowym — 3 spotkania) oraz prac nad przygotowaniem materiałów roboczych i zestawień niezbędnych do przygotowania przez autorów II części Sprawozdania KRRIO dla Sejmu i Senatu za rok 2020, w ramach Zespołu ds. Koordynacji i Rozwoju Technologii Informatycznych przy KRRIO (1 spotkanie).

Wykaz kontroli kompleksowych, problemowych i doraźnych przeprowadzonych przez Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu w 2021 r.

Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu przeprowadził w 2021 r. 64 kontrole, z tego: 53 kontrole kompleksowe jednostek samorządu terytorialnego (36 gmin, 15 powiatów, 1 miasta na prawach powiatu i województwa samorządowego), 10 kontroli problemowych (w tym 3 związków) i 1 kontrolę doraźną.

A. Kontrole kompleksowe — 53

G m i n y (36)

1. Bardo	(gmina miejsko-wiejska)	19. Oława	(gmina wiejska)
2. Bogatynia	(gmina miejsko-wiejska)	20. Pielgrzymka	(gmina wiejska)
3. Borów	(gmina wiejska)	21. Prusice	(gmina miejsko-wiejska)
4. Czernica	(gmina wiejska)	22. Przemków	(gmina miejsko-wiejska)
5. Długołęka	(gmina wiejska)	23. Radwanice	(gmina wiejska)
6. Dobroszyce	(gmina wiejska)	24. Siekierczyn	(gmina wiejska)
7. Duszniki-Zdrój	(gmina miejska)	25. Sobótka	(gmina miejsko-wiejska)
8. Gaworzyce	(gmina wiejska)	26. Stare Bogaczowice	(gmina wiejska)
9. Głogów	(gmina miejska)	27. Stronie Śląskie	(gmina miejsko-wiejska)
10. Głogów	(gmina wiejska)	28. Strzelin	(gmina miejsko-wiejska)
11. Łądek-Zdrój	(gmina miejsko-wiejska)	29. Szczawno-Zdrój	(gmina miejska)
12. Lewin Kłodzki	(gmina wiejska)	30. Szczytna	(gmina miejsko-wiejska)
13. Marcinowice	(gmina wiejska)	31. Środa Śląska	(gmina miejsko-wiejska)
14. Męcinka	(gmina wiejska)	32. Wąsosz	(gmina miejsko-wiejska)
15. Międzybórz	(gmina miejsko-wiejska)	33. Zawidów	(gmina miejska)
16. Miękinia	(gmina wiejska)	34. Zawonia	(gmina wiejska)
17. Milicz	(gmina miejsko-wiejska)	35. Złotoryja	(gmina miejska)
18. Niechlów	(gmina wiejska)	36. Złotoryja	(gmina wiejska)

M i a s t a n a p r a w a c h p o w i a t u (1)

37. Jelenia Góra

P o w i a t y (15)

38. Powiat Bolesławiecki	46. Powiat Polkowicki
39. Powiat Głogowski	47. Powiat Strzeliński
40. Powiat Górowski	48. Powiat Trzebnicki
41. Powiat Jaworski	49. Powiat Wałbrzyski
42. Powiat Kłodzki	50. Powiat Ząbkowicki
43. Powiat Lwówecki	51. Powiat Zgorzelecki
44. Powiat Milicki	52. Powiat Złotoryjski
45. Powiat Oławski	

W o j e w ó d z t w o s a m o r z ą d o w e (1)

53. Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

B. Kontrole problemowe — 10

Z w i ą z k i (3)

1. Ekologiczny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOGOK” w Oławie
2. Związek Międzygminny „Bóbr” w Bolesławcu
3. Związek Powiatów Województwa Dolnośląskiego z siedzibą w Głogowie

I n s t y t u c j e k u l t u r y (2)

4. Miejska Biblioteka Publiczna w Złotoryi
5. Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu

J e d n o s t k i b u d ż e t o w e J S T (5)

6. Powiatowy Zarząd Dróg w Złotoryi
7. Przedszkole Publiczne nr 5 w Głogowie
8. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Serbach (gm. Głogów w.)
9. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie
10. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze

C. Kontrole doraźne — 1

1. Rudna (gmina wiejska)

**Szkolenia przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego
przeprowadzone przez Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu w 2021 r.**

Lp.	Data i miejsce	Temat i program szkolenia, narady	Wykładowcy	Liczba godzin	Liczba uczestników (przedstawicieli JST)	Uczestnicy szkolenia
1	16 lutego 2021 r. (zdalnie)	Tytuły dłużne jednostek samorządu terytorialnego i zagadnienia dotyczące sprawozdania finansowego w czasie pandemii COVID-19 oraz zmiany w sprawozdawczości budżetowej	Prezes Izby Naczelnik WIAS	6	93	skarbnicy JST (93)
						przedstawiciele Izby (5)
2	17 lutego 2021 r. (zdalnie)	Procedura budżetowa — wieloletnia prognoza finansowa i projekt budżetu na 2022 rok	Zastępca naczelnika WIAS	6	87	skarbnicy JST (87)
						przedstawiciele Izby (33)
3	26 października 2021 r. (zdalnie)	Procedura budżetowa — wieloletnia prognoza finansowa i projekt budżetu na 2022 rok	Zastępca Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego Naczelnik WIAS Zastępca naczelnika WIAS	7	200	skarbnicy JST (200)
						przedstawiciele Izby (53)
RAZEM		Liczba godzin szkolenia				19
		Liczba przeszkolonych przedstawicieli JST				380
		Liczba przeszkolonych pracowników Izby				91